

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Εφαρμογή διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 2017 σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, ρυθμίσεις για τη λειτουργία των δικαστηρίων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αποτελείται από 46 άρθρα και διαρθρώνεται σε επτά κεφάλαια.

Το κεφάλαιο Α΄ (άρθρα 1-19) αφορά στην εφαρμογή διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 2017 σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Ειδικότερα, τα άρθρα 1 έως 2 αφορούν στον σκοπό και στο αντικείμενο του νόμου, ενώ γίνεται μνεία και στον σκοπό της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Στα άρθρα 3 και 4 προβλέπονται τα ζητήματα της άδειας που λαμβάνει ο Έλληνας Ευρωπαίος Γενικός Εισαγγελέας και ορίζονται τα προσόντα των υποψηφίων για τη θέση του Ευρωπαίου Εισαγγελέα, αντιστοίχως. Το άρθρο 5 αναφέρεται στον τρόπο επιλογής υποψηφίων για τη θέση αυτή, ενώ με το άρθρο 6 καθορίζεται το ζήτημα της άδειας που λαμβάνει ο Ευρωπαίος Εισαγγελέας. Στο άρθρο 7 περιγράφονται οι αρμοδιότητες και η ιεραρχική εξάρτηση των Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων, και

στο άρθρο 8 ορίζονται τα προσόντα που πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι για τη θέση αυτή. Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων για τη θέση των Ευρωπαϊών Εντεταλμένων Εισαγγελέων ορίζεται στο άρθρο 9. Με το άρθρο 10 προβλέπεται η σύσταση λειτουργικά ανεξάρτητου Γραφείου Ευρωπαϊών Εντεταλμένων Εισαγγελέων και ρυθμίζονται ζητήματα εσωτερικής λειτουργίας του. Το άρθρο 11 αναφέρεται σε ζητήματα σχετικά με τον αριθμό και το καθεστώς απασχόλησης των Ευρωπαϊών Εντεταλμένων Εισαγγελέων, ενώ τα άρθρα 12 και 13 περιλαμβάνουν ρυθμίσεις σχετικά με την προαγωγή Ευρωπαίου Εντεταλμένου Εισαγγελέα και τη δυνατότητα υποβολής αίτησης εξαιρέσεως, αντιστοίχως. Η σύσταση γραμματείας στο Γραφείο Ευρωπαϊών Εντεταλμένων Εισαγγελέων προβλέπεται στο άρθρο 14. Η κατά τόπο αρμοδιότητα των Ευρωπαϊών Εντεταλμένων Εισαγγελέων ρυθμίζεται με το άρθρο 15. Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 16, οι Ευρωπαίοι Εντεταλμένοι Εισαγγελεις μπορούν, υπό ειδικότερες προϋποθέσεις, να διατάσσουν ή να ζητούν αρμοδίως τη διενέργεια ανακριτικών πράξεων. Το άρθρο 17 αφορά στη συνδρομή άλλων αρχών στο έργο των Ευρωπαϊών Εντεταλμένων Εισαγγελέων, ενώ το άρθρο 18 ορίζει τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ή τον Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου που ο πρώτος ορίζει, ως την αρμόδια αρχή προς επίλυση διαφωνίας που ανακύπτει μεταξύ Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και εθνικής Εισαγγελικής Αρχής. Τέλος, με το άρθρο 19 λαμβάνει χώρα ο ορισμός εθνικών αρχών για τους σκοπούς του Κανονισμού 2017/1939.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 20-31) τίθενται ρυθμίσεις για τη λειτουργία των δικαστηρίων. Συγκεκριμένα, θεσπίζεται διαδικασία για τον εκ νέου προσδιορισμό δικασίμου για υποθέσεις οι οποίες δεν εκφωνήθηκαν κατά τη διάρκεια ισχύος υπουργικών αποφάσεων με τις οποίες ανεστάλη η λειτουργία των πολιτικών δικαστηρίων (άρθρο 20), αυξάνονται οι οργανικές θέσεις δικαστικών λειτουργών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης (άρθρο 21), τροποποιείται το άρθρο 99 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ν. 1756/1988) ως προς το αρμόδιο όργανο για την άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά δικαστικών λειτουργών (άρθρο 22), προστίθεται νέα παράγραφος 6 στο άρθρο 17 του π.δ. 18/1989 και ορίζεται ότι, σε περίπτωση που τα δικόγραφα υπερβαίνουν ουσιαστικά τις 30 σελίδες και τα υπομνήματα τις 20 σελίδες, μπορεί να ζητηθεί από τον πληρεξούσιο δικηγόρο να τα περιορίσει στην ανωτέρω έκταση, επί ποινή χρηματικής κύρωσης μη υπερβαίνουσας το τριπλάσιο της δικαστικής δαπάνης που προβλέπεται για τη σύνταξη του εισαγωγικού δικογράφου (άρθρο 23), προστίθεται νέα παράγραφος 8 στο άρθρο 34 του π.δ. 18/1989 και παρέχεται ευχέρεια, επί υποθέσεων αρμοδιότητας της Ολομέλειας του ΣΤΕ, να δίδεται στη δημοσιότητα, μετά το πέρας της διάσκεψης, σύντομη ανακοίνωση για

το περιεχόμενο της απόφασης που έχει ληφθεί και την κατά προσέγγιση εκτιμώμενη ημερομηνία δημοσίευσης του κειμένου της (άρθρο 24), προστίθεται νέο άρθρο 34Γ στο π.δ. 18/1989 και παρέχεται ευχέρεια συμμετοχής και εισηγητών στους σχηματισμούς του ΣΤΕ που εκδικάζουν υποθέσεις εν συμβουλίω κατά τη διαδικασία των άρθρων 34Α και 34Β του π.δ. 18/1989 (άρθρο 25) , τροποποιείται το άρθρο 62 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών και παρέχεται η δυνατότητα για την, κατ' εξαίρεση, προαγωγή εισηγητών του ΣΤΕ όταν δεν υφίστανται κενές θέσεις παρέδρων (άρθρο 26), θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη σταδιακή κατάργηση της «έγχαρτης» αναπαραγωγής δικογράφων, αποφάσεων και λοιπών εγγράφων και την, αντί αυτής, χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (άρθρο 27), τροποποιούνται τα άρθρα 13 του ν. 693/1977 και 11 του ν. 345/1976, ώστε η έκθεση του εισηγητή δικαστή στο Δικαστήριο Αγωγών Κακοδικίας και στο ΑΕΔ να περιορίζεται στην παράθεση του πραγματικού και των ζητημάτων παραδεκτού και βασίμου που ανακύπτουν (άρθρα 28-29), προβλέπεται η ετήσια επιχορήγηση της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας των Διοικητικών Δικαστηρίων καθώς και των Διοικητικών Δικαστηρίων από το Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτηρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.) για έργα που αφορούν το Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης (Ο.Σ.Δ.Δ.Υ.Δ.Δ.) (άρθρο 30), και τροποποιείται η κατά τόπον αρμοδιότητα των διοικητικών εφετειών που εκδικάζουν τις ακυρωτικές διαφορές οι οποίες γεννώνται από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που αφορούν στην κτήση και την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας (άρθρο 31).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 32-35) τίθενται διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Συγκεκριμένα, μεταβιβάζεται στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη η κυριότητα των ακινήτων ιδιοκτησίας του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. στα οποία στεγάζονται τα καταστήματα κράτησης με τα συστατικά και τα παραρτήματά τους, καθώς και το σύνολο των οικοπέδων ιδιοκτησίας του ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ. που προορίζονται για την ανέγερση φυλακών (άρθρο 32), απλουστεύονται οι διοικητικές διαδικασίες εγγραφής και ανανέωσης εγγραφής των ασφαλιστικών διαμεσολαβητών στα μητρώα των οικείων επιμελητηρίων (άρθρο 33), ορίζεται ότι ο κληρονόμος που ενηλικιώνεται δικαιούται να αποποιηθεί την κληρονομία εντός της ετήσιας προθεσμίας του άρθρου 1912 ΑΚ, κατά την αληθή έννοια του άρθρου αυτού (άρθρο 34), και τροποποιείται η σύνθεση του Εθνικού Μηχανισμού Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Σχεδίων Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (άρθρα 8 - 12 του ν. 4491/2017) (άρθρο 35).

Το κεφάλαιο Δ' (άρθρα 36-39) περιλαμβάνει μεταβατικές διατάξεις. Ειδι-

κότερα, με το άρθρο 36 ρυθμίζεται το ζήτημα της δημοσίευσης της αρχικής πρόσκλησης για την επιλογή υποψηφίων Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων, ενώ το άρθρο 37 προβλέπει τον τρόπο αρχικής στελέχωσης της Γραμματείας του Γραφείου Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων. Ζητήματα που αφορούν στις εκκρεμείς υποθέσεις αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας περιλαμβάνονται στο άρθρο 38. Τέλος, το άρθρο 39 αφορά σε μεταβατική διάταξη σχετικά με τις εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Το κεφάλαιο Ε' (άρθρα 40-44) περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις. Συγκεκριμένα, τα άρθρα 40 και 41 περιλαμβάνουν εξουσιοδοτικές διατάξεις σχετικά με τον χώρο στέγασης του Γραφείου Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων και την εσωτερική λειτουργία του Γραφείου αυτού, αντιστοίχως. Το άρθρο 42 αφορά στον τρόπο καθορισμού του αριθμού και του καθεστώτος απασχόλησης των Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων, ενώ το άρθρο 43 περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο θα αποφασίζεται η κατανομή των Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων ανά βαθμό δικαιοδοσίας. Τέλος, το άρθρο 44 περιλαμβάνει εξουσιοδοτική διάταξη σχετικά με τη στελέχωση της γραμματείας του Γραφείου Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρο 45) ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις και, τέλος, με το Κεφάλαιο Ζ' (άρθρο 46) ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 5

Στην παράγραφο 4 του εν λόγω άρθρου ορίζεται ότι: «Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας των παρ. 1 έως 3, η απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και, εφόσον κριθεί απαραίτητο από την επιτροπή επιλογής της παρ. 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού 2017/1937, η αίτηση μαζί με τον φάκελο υποψηφιότητας εκάστου επιλεγέντος διαβιβάζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης στην ανωτέρω Επιτροπή, προκειμένου να ακολουθήσει η διαδικασία επιλογής και διορισμού του Ευρωπαίου Εισαγγελέα, για μη ανανεώσιμη θητεία έξι (6) ετών, η οποία μπορεί να παραταθεί έως τρία (3) έτη, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 16 του Κανονισμού 2017/1939».

Σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού 2017/1939, το Συμβούλιο επιλέγει και διορίζει τους Ευρωπαίους Εισαγγελείς αφού λάβει αιτιολογημένη γνώμη από την επιτροπή επιλογής του άρθρου 14 παρ. 3 του Κανονισμού, η οποία απαρτίζεται από πρώην μέλη του Δικαστηρίου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, πρώην εθνικά μέλη της Eurojust, μέλη εθνικών ανώ-

τατων δικαστηρίων, ανώτερους εισαγγελείς και δικηγόρους εγνωσμένης ικανότητας. Η υποβολή αιτιολογημένης γνώμης προϋποθέτει λογικώς τη γνώση των στοιχείων της υποψηφιότητας των προτεινόμενων για την θέση του Ευρωπαϊού Εισαγγελέα. Ως εκ τούτου, θα ήταν, ενδεχομένως, πλέον σύμφωνο προς το πνεύμα του Κανονισμού, η φράση «εφόσον κριθεί απαραίτητο από την επιτροπή επιλογής της παρ. 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού 2017/1937» να διαγραφεί, και το εδάφιο α΄ της παραγράφου 4 του παρόντος να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας των παρ. 1 έως 3, η απόφαση του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και η αίτηση μαζί με τον φάκελο υποψηφιότητας εκάστου επιλεγέντος διαβιβάζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης στην Επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού 2017/1939, προκειμένου να ακολουθήσει η διαδικασία επιλογής και διορισμού του Ευρωπαϊού Εισαγγελέα, για μη ανανεώσιμη θητεία έξι (6) ετών, η οποία μπορεί να παραταθεί έως τρία (3) έτη, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 16 του Κανονισμού 2017/1939».

2. Επί του άρθρου 8

Στην παράγραφο 2 στοιχ. β΄ ορίζεται ότι δεν πρέπει να συντρέχει στο πρόσωπο του υποψηφίου για τη θέση Ευρωπαϊού Εντεταλμένου Εισαγγελέα κάποια από τις περιπτώσεις δ΄, ε΄ και στ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 1756/1988). Περαιτέρω, στο άρθρο 4 παρ. 2 στοιχ. β΄ του παρόντος ορίζεται ότι δεν πρέπει να εκκρεμεί ποινική δίωξη για έγκλημα της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών σε βάρος των υποψηφίων για τη θέση του ευρωπαϊού εισαγγελέα. Επειδή και οι Ευρωπαίοι Εντεταλμένοι Εισαγγελείς, όπως οι ευρωπαϊοί εισαγγελείς, πρέπει να παρέχουν εχέγγυα ανεξαρτησίας σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κανονισμού 2017/1939, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο, για την ταυτότητα του λόγου, στο εδάφιο β΄ της παραγράφου 2 να προστεθεί η φράση «καθώς και να μην εκκρεμεί σε βάρος του ποινική δίωξη για έγκλημα της περ. ε΄ της ίδιας παραγράφου».

3. Επί του άρθρου 20

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, «σε περίπτωση που η συζήτηση υπόθεσης οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας και οποιασδήποτε διαδικασίας δεν εκφωνήθηκε κατά τη διάρκεια ισχύος» ορισμένων υπουργικών αποφάσεων, «με τις οποίες ανεστάλη η λειτουργία των δικαστηρίων, ορίζεται αυτεπαγγέλτως με πράξη του Προϊσταμένου του δικαστηρίου ή του προέδρου του τμήματος, ημέρα και ώρα συζήτησης στο ακροατήριο

6

στην πλέον σύντομη διαθέσιμη δικάσιμο». Παρατηρείται, συναφώς, ότι, για την πληρότητα της ρύθμισης, θα ήταν σκόπιμο να ορίζεται ρητώς ότι οι προτεινόμενες διατάξεις αφορούν υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων.

Περαιτέρω, ορίζεται ότι «με πρωτοβουλία επίσης του γραμματέα γνωστοποιείται η νέα δικάσιμος με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδικών ή με ανάρτηση στην πύλη ψηφιακών υπηρεσιών δικαστηρίων “solon.gov.gr” για όσα δικαστήρια και διαδικασίες έχουν ενταχθεί στο εν λόγω σύστημα». Επισημαίνεται ότι από τη διατύπωση της προτεινόμενης ρύθμισης δεν είναι σαφές αν η ως άνω αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος (email) ή η ανάρτηση στην πύλη ψηφιακών υπηρεσιών δικαστηρίων “solon.gov.gr” τίθεται επί ποινή ακυρότητας της κλήτευσης των διαδικών (πρβλ. προηγούμενο εδάφιο της προτεινόμενης ρύθμισης, στο οποίο ορίζεται ότι, «προς ενημέρωση των διαδικών, και πάντως όχι επί ποινή ακυρότητας, η νέα δικάσιμος γνωστοποιείται από τον γραμματέα στον δικηγορικό σύλλογο της έδρας του δικαστηρίου»).

4. Επί του άρθρου 23

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, διά της οποίας προστίθεται νέα παράγραφος 6 στο άρθρο 17 του π.δ. 18/1989, ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «τα δικόγραφα των ενδίκων βοηθημάτων και μέσων που κατατίθενται στο Δικαστήριο, όπως και τα δικόγραφα προσθέτων λόγων και των παρεμβάσεων, κατά κανόνα, δεν υπερβαίνουν τις τριάντα (30) σελίδες. Τα δικόγραφα των υπομνημάτων, κατά κανόνα, δεν υπερβαίνουν τις είκοσι (20) σελίδες». Παρατηρείται, συναφώς, ότι, κατά νομική ακριβολογία, τα υπομνήματα των διαδικών δεν συνιστούν δικόγραφα.

5. Επί του άρθρου 34

Στα άρθρα 1527, 1847, 1850, 1902, 1903 και 1912 του Αστικού Κώδικα ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Ο κληρονόμος μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομία μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών που αρχίζει από τότε που έμαθε την επαγωγή και το λόγο της» (ΑΚ 1847). «Η αποποίηση είναι άκυρη, αν γίνει μετά την πάροδο της προθεσμίας για αποποίηση. Αν περάσει η προθεσμία, η κληρονομία θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή» (ΑΚ 1850). «Η κληρονομία που επάγεται σε ανήλικο τέκνο θεωρείται ότι γίνεται αποδεκτή πάντοτε με το ευεργέτημα της απογραφής, και το τέκνο, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 1912, δεν εκπίπτει από το ευεργέτημα αυτό» (ΑΚ 1527). «Όσο ο κληρονόμος έχει δικαίωμα να αποποιηθεί την κληρονομία, μπορεί να δηλώσει ότι την αποδέχεται με το ευεργέτημα της απογραφής».

(...) Η δήλωση αποδοχής θεωρείται ότι έγινε με το ευεργέτημα της απογραφής, αν ο κληρονόμος είναι πρόσωπο για το οποίο η αποδοχή της κληρονομίας γίνεται κατά το νόμο με το ευεργέτημα της απογραφής» (ΑΚ 1902). «Ο κληρονόμος με απογραφή οφείλει να τελειώσει την απογραφή της κληρονομικής περιουσίας μέσα σε τέσσερις μήνες αφότου γίνει η δήλωση του προηγούμενου άρθρου» (ΑΚ 1903). «Σε περίπτωση προσώπων ανικάνων ή με περιορισμένη ικανότητα για δικαιοπραξία, για τα οποία η αποδοχή της κληρονομίας γίνεται κατά το νόμο με το ευεργέτημα της απογραφής, έκπτωση από το ευεργέτημα επειδή δεν συντάχθηκε απογραφή επέρχεται αν μέσα σε ένα χρόνο, αφότου τα πρόσωπα έγιναν απεριορίστως ικανά, δεν έκαναν την απογραφή» (ΑΚ 1912).

Κατά την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων από το ΣτΕ έχει γίνει δεκτό ότι, «σε περίπτωση μη συντάξεως απογραφής από τους έχοντες τη γονική μέριμνα ανηλικού κληρονόμου, το σχετικό δικαίωμα περιέρχεται στον ενηλικιούμενο κληρονόμο, ο οποίος οφείλει, με την απειλή εκπτώσεως από το ευεργέτημα, να συντάξει την απογραφή εντός έτους από την ενηλικίωσή του. Εφόσον, επομένως, στην περίπτωση αυτή ο ενηλικιούμενος κληρονόμος δεν εκπίπτει από το ευεργέτημα της απογραφής, δικαιούται, πολλώ μάλλον, εντός της αυτής ετήσιας προθεσμίας, να αποποιηθεί την κληρονομία» (ΣτΕ 1884/2015, 371/2014, 2862/2013).

Ο ΑΠ φαίνεται να έχει κρίνει, εν προκειμένω, διαφορετικά, και, συγκεκριμένα, ότι «εφόσον ο νόμος δεν διακρίνει (άρθρα 1847 και 1850 ΑΚ) η τετράμηνη προθεσμία αποποιήσεως τρέχει και κατά προσώπων ανικάνων προς δικαιοπραξία [δηλαδή και κατά ανηλικών]. Αν ο κληρονόμος τελεί υπό νόμιμη εκπροσώπηση (λ.χ. γονική μέριμνα) το στοιχείο της γνώσης κρίνεται στο πρόσωπο του νομίμου εκπροσώπου, αφού μόνον αυτός δικαιούται να αποποιηθεί την κληρονομία που έχει επαχθεί στον αντιπροσωπευόμενο τηρουμένων των διατυπώσεων που ο νόμος επιτάσσει, προκειμένου δε περί αποποιήσεως ανηλικού πρέπει να υποβληθεί αίτηση από τον εκπροσωπούμενο αυτόν και να χορηγηθεί προς τούτο η σχετική άδεια» (ΑΠ 1211/2008, 338/2004, πρβλ. ΑΠ 1087/2011).

Με την προτεινόμενη διάταξη το ζήτημα τέμνεται κατά τα κριθέντα από το ΣτΕ, εισάγεται δε ερμηνευτική διάταξη, σύμφωνα με την οποία, «κατά την αληθή έννοια του άρθρου 1912 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164), ο κληρονόμος που ενηλικιώνεται δικαιούται εντός της ετήσιας προθεσμίας του άρθρου 1912 ΑΚ να αποποιηθεί την κληρονομία».

Κατά τη νομολογία [ΑΠ 1908/2005, 22/1997 (Ολομ.), 1185/1990, 701/1990], ερμηνευτικός είναι ο νόμος όταν επιχειρεί να ερμηνεύσει διάταξη η οποία είναι «ασαφής και, λόγω της ασάφειάς [της], προέκυψαν ή μπο-

8

ρούσαν να προκύψουν διαφωνίες στη νομική επιστήμη ή στα δικαστήρια για την αληθή έννοιά [της]». Εν προκειμένω, δεδομένου ότι επί της δυνατότητας του ανηλίκου, μετά την ενηλικίωσή του και εντός της προθεσμίας του άρθρου 1912ΑΚ, να διενεργήσει όχι μόνο απογραφή, αλλά και να αποποιηθεί την κληρονομία, υφίσταται πράγματι ασάφεια, όπως προκύπτει από την ανωτέρω αποκλίνουσα επί του ζητήματος νομολογία του ΑΠ και του ΣτΕ, η ρύθμιση παρίσταται γνησίως ερμηνευτική, κατά το άρθρο 77 του Συντάγματος.

Εξ άλλου, παρατηρείται ότι, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας και συστηματικής ενότητας του αντικειμένου της ρύθμισης, θα ήταν σκόπιμο η προτεινόμενη διάταξη να ενταχθεί στον Αστικό Κώδικα.

Αθήνα, 17 Μαρτίου 2021

Οι εισηγητές
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επίκουρη Καθηγήτρια της
Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
Επιστημονική Συνεργάτις
Γιώργος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών